**C U R T E A  D E  A P E L  N O R D**

Dosarul nr. 1a-542/2025 Judecătoria Bălți, sediul Central
1-24109826-03-1a-06102025 Judecător: Rodica Chistruga

**D E C I Z I E**
**În Numele Legii**

10 martie 2026 mun. Bălți

**Colegiul Penal al Curţii de Apel Nord**

Având în componența sa:
Președinte de ședință, judecător Ion Talpa
Judecătorii: Cristina Prisacari și Ecaterina Arseni
Grefier Iana Frasina
Cu participarea:
Procurorului Octavian Bodareu
Avocaților Mariana Ciubara și Iana Lichii

a judecat, în ședință de judecată publică, în ordine de apel, apelul depus de avocatul Mariana Ciubara în interesele inculpatului Dimitriu Ion și cel depus de avocatul Iana Lichii în interesele părților vătămate Simac Sergiu, Simac Alina și Coliban Zorina declarate împotriva ***sentinței Judecătoriei Bălți, sediul Central din 22 august 2025***, în cauza penală privind condamnarea lui:

**Dimitriu Ion** *****, c/p *****, născut la ***** în r-nul ***** domiciliat în *****, str. ***** *****, cetăţean al Republicii Moldova, studii medii, supus militar, se află în relații de concubinaj */un copil minor la întreținere/,* neangajat în cîmpul muncii, anterior judecat */antecedentul penal nestins;*

de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (2), lit. b) Cod penal; și

**Năduh Ion** *****, c/p *****, născut la *****, domiciliat în satul *****, r-nul *****, cetăţean al Republicii Moldova, studii medii, supus militar, celibatar, neangajat în cîmpul muncii, anterior nejudecat;

de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (2), lit. b) Cod penal;

**Termenul de examinare a cauzei:**
În instanța de fond: 30.09.2023-22.08.2025;
În instanța de apel: 06.10.2025-10.03.2026.

Procedura de citare legală executată.

După expunerea esenței cauzei de către judecătorul-raportor, ținând cont de argumentele apelurilor, materialele cauzei, opiniile participanților la proces, pentru expunere asupra apelurilor Colegiul penal,

**C O N S T A T Ă :**

**Soluția și argumentele instanței de fond:**

Prin sentința Judecătoriei Bălți, sediul Central din 22 august 2025, ***Năduh Ion*** a fost recunoscut vinovat în săvârșirea infracţiunii prevăzute de art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, stabilindu-i pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 800 u.c. ceia ce constituie 40 000 (patruzeci mii) lei.

Potrivit art. 64 alin. ($3^1$) Cod penal s-a explicat lui ***Năduh Ion*** că, este în drept, în cel mult 3 zile lucrătoare din momentul în care hotărîrea devine executorie, să achite jumătate din suma amenzii indicate, în acest caz va fi considerat că sancţiunea amenzii este executată integral.

S-a recunoscut vinovat ***Dimitriu Ion*** de săvârșirea infracţiunii prevăzute de art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal şi în baza acestei Legi i s-a stabilit pedeapsa formă sub de închisoare pe un termen de de 2 (doi) ani.

În temeiul art. 85 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de sentinţe, prin cumul parţial al pedepselor aplicate, prin cumularea pedepselor stabilite prin sentinţa respectivă şi prin sentința Judecătoriei Bălți, sediul Central din 07.09.2023, instanța i-a stabilit lui Dimitriu Ion pedeapsa definitivă sub formă de închisoare pe un termen de 6 (șase) ani.

În temeiul alin. (3) art. 72 Cod penal, pedeapsa închisorii stabilită conform sentinţei de către Dimitriu Ion urmează a fi executată în penitenciar de tip semiînchis.

Termenul pedepsei s-a calculat de la data reținerii lui Dimitriu Ion pînă la intrarea sentinței în vigoare, în privința lui Dimitriu Ion fiind aplicată măsura preventivă, arestul preventiv, cu anunțarea ultimului în căutare.

Executarea și căutarea lui Dimitriu Ion s-a pus în sarcina IP Bălți.

S-a admis cererea acuzatorului de stat privind încasarea cheltuielilor de judecată.

S-a încasat în mod solidar de la ***Dimitriu Ion*** și ***Năduh Ion*** în beneficiul bugetului de Stat al Republicii Moldova suma de 1152 ( o mie o sută cincizeci și doi) lei cu titlu de cheltuieli de efectuare a expertizei judiciare.

Acțiunile civile înaintatea de avocatul Lichii Iana în interesele părților civile Simac Serghei, Simac Alina și Coliban Zorina s-a admis în principiu, urmînd ca asupra cuantumului despăgubirilor să se expună instanța de drept comun specializată în materie civilă.

Corpuri delicte: *un suport informațional disc DVD-R cu o înregistrări video, cu conflictul din 03.08.2024 de la clubul "Jackson", cu implicarea lui Dimitriu*

*Ion, Năduh Ion și persoana neidentificată de către OUP,* împachetat într-un plic alb și sigilat cu ștampila Procuraturii mun. Bălți ”Pentru pachete”, *recunoscut în calitate de corp delict și anexat la cauza penală prin ordonanța din 07.08.2024* – urmează a se păstra la materialele cauzei penale, pe toată perioada de păstrare a dosarului.

Pentru a pronunța sentința, prima instanță, *în fapt,* a constatat că, Dimitriu Ion la 03.08.2024, între orele 06:00-06:15 min., împreună cu cunoscutul său Năduh Ion, ambii fiind în stare de ebrietate alcoolică și aflîndu-se în fața clubului de noapte ”Jackson”, situat pe str. Alexandru cel Bun 1/A din mun. Bălți, loc care conform art. 131 din Codul penal se atribuie la loc public și care prin natura și destinația sa este întotdeauna accesibil publicului, după ce au intrat în discuție cu cet. Simac Serghei, Simac Alina, Durnea Veaceslav și Coliban Zorina, din intenții huliganice, ignorînd intenționat circumstanțele cu caracter public ce asigură o ambianță liniștită în societate, prin încălcarea într-un mod demonstrativ a ordinii publice, bazată pe respectarea normelor de drept și conviețuire socială, care asigură securitatea publică și liniștea persoanelor, dîndu-și seama de caracterul și gradul prejudiciabil al acțiunilor lor și fiind conștienți de consecințele ce pot surveni, conștientizând că, se află într-un loc public, au generat discuția într-un conflict, în cadrul căruia le-au vorbit acestora vulgar, după care, acționînd cu o agresivitate excesivă, fără careva motive întemeiate, în prezența mai multor persoane, au aplicat față de aceștia violență fizică, manifestată prin îmbrânceli, însoțite de aplicarea loviturilor cu mâinile, pumnii și picioarele pe diferite regiuni ale corpului victimelor, precum și de amenințarea cu aplicarea unei asemenea violențe, și anume: Dimitriu Ion, i-a aplicat câteva lovituri cu mâinile și pumnii în regiunea feții și capului lui Simac Sergiu, Durnea Veaceslav și Simac Alina, de la care aceștia au căzut jos, iar Năduh Ion i-a aplicat o lovitură cu piciorul în față cet. Coliban Zorina și cîteva lovituri cu pumnii în regiunea feții și a capului lui Simac Sergiu și Simac Alina, lovituri de la care ultimii au căzut pe asfalt, provocându-le în rezultat victimelor suferințe fizice. În continuare, în conflict a intervenit o persoană neidentificată de către organul de urmărire penală, care i-a aplicat lui Simac Sergiu câteva lovituri cu pumnii și picioarele în diferite regiuni ale corpului, provocându-i ca urmare ultimului suferințe fizice, acțiuni intenționate prin care agresorii au încălcat ordinea publică de conviețuire în societate.

Ca consecință, în urma conflictului indicat supra și conform rapoartelor de expertiză judiciară, cet. ***Simac Serghei*** s-a ales cu vătămări corporale neînsemnate a integrității corporale sau a sănătății sub formă de: echimoză în regiunea ochiului drept, echimoză pe brațul drept în treimea superioară, excoriație pe partea dorsală a ambelor coate, produse în urma acțiunii nu mai puțin de 3 ori cu un corp contondent; cet. ***Simac Alina*** s-a ales cu vătămări corporale neînsemnate a integrității corporale sau a sănătății sub formă de: echimoză pe brațul stâng și

echimoză pe gamba stângă, produse în urma acțiunii nu mai puțin de 2 ori cu un corp contondent; cet. ***Durnea Veaceslav*** s-a ales cu vătămări corporale ușoare și neînsemnate a integrității corporale sau a sănătății sub formă de: plagă contuză în regiunea frontal-supra orbitală pe dreapta, echimoză în regiunea ochiului drept, excoriații pe cotul stâng, care au apărut în timpul și circumstanțele indicate supra, în urma acțiunii nu mai puțin de 2-3 ori cu un corp contondent, care au condiționat dereglarea sănătăți de scurtă durată, iar cet. ***Coliban Zorina*** s-a ales cu vătămări corporale neînsemnate a integrității corporale sau a sănătății sub formă de: echimoză și edem pe partea dorsală a cotului drept, excoriație pe partea dorsală a cotului stâng, echimoză și excoriație pe partea dorsală a coapsei stângi, care au apărut în timpul și circumstanțele indicate supra, în urma acțiunii nu mai puțin de 3 ori cu un corp contondent.

Prin acţiunile sale, cet. Dimitriu Ion, a săvîrşit infracţiunea de huliganism, prevăzută de art. 287 alin. (2) lit. b) din Codul penal, după indicii –acţiunile intenţionate care încalcă ordinea publică, însoțite de aplicarea violenţei asupra persoanelor sau de amenințarea cu aplicarea unei asemenea violențe, comis de două persoane.

***Naduh Ion*** la 03.08.2024, între orele 06:00-06:15 min., împreună cu cunoscutul său Dimitriu Ion, ambii fiind în stare de ebrietate alcoolică și aflîndu-se în fața clubului de noapte ”Jackson”, situat pe str. Alexandru cel Bun 1/A din *****, loc care conform art. 131 din Codul penal se atribuie la loc public, și care prin natura și destinația sa este întotdeauna accesibil publicului, după ce au intrat în discuție cu cet. Simac Serghei, Simac Alina, Durnea Veaceslav și Coliban Zorina, din intenţii huliganice, ignorînd intenționat circumstanțele cu caracter public ce asigură o ambianță liniștită în societate, prin încălcarea într-un mod demonstrativ a ordinii publice, bazată pe respectarea normelor de drept și conviețuire socială, care asigură securitatea publică și liniștea persoanelor, dîndu-și seama de caracterul şi gradul prejudiciabil al acţiunilor lor și fiind conștienți de consecințele ce pot surveni, conștientizând că, se află într-un loc public, au generat discuția într-un conflict, în cadrul căruia le-au vorbit acestora vulgar, după care, acționînd cu o agresivitate excesivă, fără careva motive întemeiate, în prezența mai multor persoane, au aplicat față de aceștia violență fizică, manifestată prin îmbrânceli, însoțite de aplicarea loviturilor cu mâinile, pumnii și picioarele pe diferite regiuni ale corpului victimelor, precum și de amenințarea cu aplicarea unei asemenea violențe, și anume: Dimitriu Ion, i-a aplicat câteva lovituri cu mâinile și pumnii în regiunea feții și capului lui Simac Sergiu, Durnea Veaceslav și Simac Alina, de la care aceștia au căzut jos, iar Năduh Ion i-a aplicat o lovitură cu piciorul în față cet. Coliban Zorina și cîteva lovituri cu pumnii în regiunea feții și capului lui Simac Sergiu și Simac Alina, lovituri de la care ultimii au căzut pe asfalt, provocându-le în rezultat victimelor suferințe fizice. În continuare, în conflict a intervenit o

persoană neidentificată de către organul de urmărire penală, care i-a aplicat lui Simac Sergiu câteva lovituri cu pumnii și picioarele în diferite regiuni ale corpului, provocându-i ca urmare ultimului suferințe fizice, acțiuni intenționate prin care agresorii au încălcat ordinea publică de conviețuire în societate.

Ca consecință, în urma conflictului indicat supra și conform rapoartelor de expertiză judiciară, ***cet. Simac Serghei*** s-a ales cu vătămări corporale neînsemnate a integrității corporale sau a sănătății sub formă de: echimoză în regiunea ochiului drept, echimoză pe brațul drept în treimea superioară, excoriație pe partea dorsală a ambelor coate, produse în urma acțiunii nu mai puțin de 3 ori cu un corp contondent; ***cet. Simac Alina*** s-a ales cu vătămări corporale neînsemnate a integrității corporale sau a sănătății sub formă de: echimoză pe brațul stâng și echimoză pe gamba stângă, produse în urma acțiunii nu mai puțin de 2 ori cu un corp contondent; ***cet. Durnea Veaceslav*** s-a ales cu vătămări corporale ușoare și neînsemnate a integrității corporale sau a sănătății sub formă de: plagă contuză în regiunea frontal-supra orbitală pe dreapta, echimoză în regiunea ochiului drept, excoriații pe cotul stâng, care au apărut în timpul și circumstanțele indicate supra, în urma acțiunii nu mai puțin de 2-3 ori cu un corp contondent, care au condiționat dereglarea sănătăți de scurtă durată, iar ***cet. Coliban Zorina*** s-a ales cu vătămări corporale neînsemnate a integrității corporale sau a sănătății sub formă de: echimoză și edem pe partea dorsală a cotului drept, excoriație pe partea dorsală a cotului stâng, echimoză și excoriație pe partea dorsală a coapsei stângi, care au apărut în timpul și circumstanțele indicate supra, în urma acțiunii nu mai puțin de 3 ori cu un corp contondent.

Prin acţiunile sale, ***cet. Năduh Ion,*** a săvîrşit infracţiunea prevăzută de huliganism, prevăzută la art. 287 alin. (2) lit. b) din Codul penal*,* după indicii - *acţiunile intenţionate care încalcă ordinea publică, însoţite de aplicarea violenţei asupra persoanelor sau de ameninţarea cu aplicarea unei asemenea violenţe, comis de două persoane.*

**Solicitările apelantului:**

Sentinţa de condamnare a fost atacată cu apel de avocatul Mariana Ciubara în interesele inculpatului Dimitriu Ion care a solicitat admiterea apelului, casarea soluției adoptate prin sentința Judecătoriei *****, sediul Central din 22 august 2025, rejudecarea cauzei și adoptarea unei noi hotărâri potrivit modului primei instanțe în latura pedepsei prin care inculpatului să-i fie stabilită o pedeapsă mai blândă în ordinea aplicării prevederilor art. 90 Cod penal, în rest dispozițiile sentinței primei instanțe să fie menținute fără modificări.

În motivarea apelului, apărarea a menționat că, instanța de fond la stabilirea mărimii și categoriei pedepsei inculpatului Dimitriu Ion nu a luat în considerație faptul că la etapa de urmărire penală ultimul a recunoscut vina în cele comise, s-a căit sincer de cele comise și a manifestat regret profund fata de cele comise.

Ce ține de personalitatea inculpatului, apărarea a menționat că acesta nu se afla la evidenta medicului narcolog și psihiatru, locuiește în concubinaj, are la întreținere doi copii minori, cât și concubina care se ocupă de îngrijirea copiilor minori.

Consideră apărarea că în cazul aplicării pedepsei non privative de libertate, inculpatul prin conduita sa în termenul executării pedepsei va demonstra atitudinea conștiincioasă față de valorile societății, or legea penală nu urmărește scopul de a cauza suferințe fizice sau de a leza demnitatea omului, dar de a reeduca infractorul - acesta fiind unul din principiile aplicării prevederilor Codului penal.

Astfel, în baza art. 90 Cod penal, solicită să-i fie stabilită lui Dimitriu Ion pedeapsa închisorii prevăzută de norma penală incriminată, cu aplicarea suspendării condiționate a executării pedepsei stabilite.

***De asemenea***, sentința de condamnare a fost atacată cu apel de avocatul Iana Lichii în interesele părților vătămate Simac Sergiu, Simac Alina și Coliban Zorina care a solicitat admiterea apelului, casarea soluției adoptate prin sentința Judecătoriei ***** sediul Central din 22 august 2025, rejudecarea cauzei și adoptarea unei noi hotărâri potrivit modului primei instanțe în latura acțiunii civile și cheltuielilor de asistență juridică, în rest dispozițiile sentinței primei instanțe să fie menținute fără modificări.

În motivarea cererii de apel, avocatul Iana Lichii a susținut că nu este de acord parțial cu sentința instanței de fond și anume ce ține de admiterea acțiunii civile în principiu.

Astfel, consideră că instanţa de fond nejustificat a admis în principiu acțiunea civilă formulată, or având în vedere suportul probatoriu anexat atât la acțiunea civilă, cât şi la cauza penală, instanța de judecată dispunea de toate premisele legale de a admite efectiv acţiunea civilă în procesul penal, prin adjudecarea integrală a pretențiilor, or în cererea de chemare în judecată apelanții au motivat foarte clar pretențiile lor morale, cheltuielile judiciare pentru asistență juridică şi au prezentat probe, care nu au fost luate în considerație de către instanţa de fond.

Luînd în consideraţie că inculpaţii Dimitriu Ion şi Năduh Ion se fac vinovaţi/responsabili de producerea pagubelor morale cauzate părţilor vătămate - apelanţilor Simac Sergiu, Simac Alina şi Coliban Zorina prin fapta interzisă de legea penală, adică prin infracţiune, consideră oportun încasarea în favoarea apelanţilor de la inculpaţii Dimitriu Ion şi Năduh Ion a prejudiciului moral în sumă de 20 000 lei pentru fiecare apelant de la fiecare inculpat şi în mod solidar a sumei de 6000 lei cu titlu de cheltuieli de asistenţă juridică – conform bonului în original anexat la materialele cauzei penale.

Insistă avocatul/apelant că instanța de fond eronat a ajuns la concluzia de a admite în principiu acțiunea civilă, fără o motivare a soluției sale şi fără o analiză juridică a argumentelor invocate în acțiunea civilă, mai mult ca atât, eronat a ajuns

la concluzia că nu poate determina cuantumul prejudiciului moral şi cheltuielilor de asistenţă juridică, astfel la materialele dosarului fiind anexat bonul de plată seria YL nr. 516722 din 24.09.2024 care confirmă cheltuielile de asistenţă juridică suportate, iar ce ţine de încasarea prejudiciului moral careva bonuri de plată nu pot fi anexate, deoarece prejudiciul moral nu se estimează în bonuri, ci prin lezarea drepturile părților vătămate urmare a acţiunilor ilicite ale inculpaţilor şi prin provocarea stării de anxietate şi frică.

Invocă așadar că, cu toate că instanţa de fond a concluzionat asupra acțiunilor ilicite ale lui Dimitriu Ion şi Năduh Ion, absolut nejustificat nu a admis efectiv prejudiciului moral în sumă totală de 20 000 lei de la fiecare inculpat în beneficiul fiecărei părţi vătămate şi cheltuielile de asistenţă juridică în măsura în care au fost dovedite prin probe pertinente şi concludente din punct de vedere a coraborării lor temeiurile şi mărimea cheltuielilor de asistenţă juridică şi pagubelor morale pretinse de părţile vătămate Simac Sergiu, Simac Alina şi Coliban Zorina.

Or, în mod indubitabil, părţilor vătămate le-au fost cauzate, pe lângă suferinţele fizice şi suferinţe psihice, frică şi anexietate astfel fiindu-le cauzate prejudici morale estimate în total la suma de 20 000 lei ce urmează a fi încasată de la fiecare inculpat pentru fiecare apelant, deoarece corespunde caracterului şi gravităţii suferinţelor psihice suportate de aceştea şi constituie o sumă rezonabilă compensatorie.

Or, obiectul material al infracţiunii de huliganism în cazul dat îl reprezintă corpul persoanei şi sănătatea ei, iar în atare situaţie în cadrul şedinţei de judecată s-a constatat cu certitudine faptul că reieșind din conținutul rapoartelor de expertiză judiciară prezente la materialele cauzei, la părțile vătămate Simac Sergiu, Simac Alina și Coliban Zorina s-au depistat vătămări a integrității corporale.

Prin urmare, menționează avocatul Iana Lichii că admiterea în principiu a acțiunii civile presupune o încălcare a oricărui drept garantat de lege or acesta nu poate fi determinat după criterii precise ci trebuie a fi evaluat după natura încălcării suferite.

**Argumentele părților:**

*În fața instanței de apel avocatul Mariana Ciubara în interesele inculpatului Dimitriu Ion* a susținut apelul formulat împotriva sentinței primei instanțe, considerând necesar de a fi aplicat în privința ultimului o pedeapsă mai blândă prin prisma art. 90 Cod penal în condițiile în care acesta la întreținere 2 copii minori și soția acestuia, prin urmare pedeapsa cu închisoare cu executare reală este una prea aspră și nu va contribui la reeducarea acestuia, urmând totuși a-i fi acordată o șansă de a se corecta.

*În fața instanței de apel avocatul Iana Lichii în interesele părților vătămate Simac Sergiu, Simac Alina și Coliban Zorina* a susținut apelul formulat împotriva sentinței primei instanțe, considerând necesar de a fi casată parțial sentința în latura

acțiunii civile înaintate și cheltuielilor de asistență juridică în condițiile în care instanța de fond în mod eronat a ajuns la concluzia admiterii în principiu a prejudiciului moral precum și neexpunerea asupra cheltuielilor de asistență juridică.

*În fața instanței de apel, procurorul Octavian Bodareu* a solicitat respingerea apelului depus de avocatul Mariana Ciubara în interesele inculpatului Dimitriu Ion ca fiind nefondat cu menținerea soluției primei instanțe în această parte fără modificări deoarece pedeapsa sub formă de închisoare aplicată este corectă, astfel încât aplicarea în speță a unei pedepse prin prisma art. 90 Cod penal este irațională în condițiile în care anterior a fost condamnat pentru o infracțiune similară.

Pe de altă parte, procurorul a solicitat admiterea apelului depus de către avocatul Iana Lichii în interesele părților vătămate Simac Sergiu, Simac Alina și Coliban Zorina ca fiind fondat urmând astfel a se dispune încasarea prejudiciului moral și a cheltuielilor de asistență juridică.

*În fața instanței de apel inculpatul Dimitriu Ion* fiind legal citat, nu s-a prezentat din motive necunoscute.

Tot aici este de menționat că examinarea cauzei penale a avut loc în procedură generală în lipsa inculpaților numiți, pe cale de consecință, prin încheierea din 28.01.2025, a fost anunțat în căutare Dimitriu Ion iar la 03.02.2025 a fost pornit dosar de căutare cu nr. 202504004.

Totodată prin încheierea din18.03.2025, a fost anunțat în căutare Năduh Ion iar la 04.04.2025 a fost pornit dosar de căutare cu nr.2025040125.

Astfel, examinând chestiunea privind examinarea cauzei în lipsa inculpaților, în temeiul alin. (6) art. 321 coroborat cu alin. (5) art. 412 Cod de procedură penală, constatând că inculpații s-au eschivat de a se prezenta atât în fața primei instanțe, cât și în procedura apelului, Colegiul penal ținând cont de opinia participanților la proces a dispus examinarea cauzei în lipsa acestora.

În susținerea poziției date, Colegiul reține că posibilitatea soluționării cauzei în lipsa inculpatului este recunoscută și prin Rezoluția nr. 75 (11) a Consiliului Europei privind criteriile ce trebuie respectate în cazul în care o persoană este judecată în lipsă.

Astfel, în criteriul nr. 9 se statuează că, persoana condamnată în lipsă ar trebui să aibă dreptul de a judeca din nou dacă dovedește faptul că absența sa de la judecata inițială este datorită unor cauze independente de voința sa și că nu a avut posibilitatea de a înștiința instanța. În aceste circumstanțe se reține că nici reglementările internaționale și nici cele interne nu impun admiterea unei cereri de rejudecare în cazul unei persoane condamnate în lipsă, impunându-se verificarea faptului dacă aceasta s-a sustras sau nu de la judecată. A interpreta altfel dispozițiile legale ar însemna a recompensa sustragerea de la soluționarea cauzei și

a da posibilitatea condamnatului să se prevaleze de propria sa culpă, legitimând astfel un abuz de drept procesual.

De asemenea se atenționează asupra faptului că, de la regula prezenței inculpatului la soluționarea cauzei se admit și excepții, atunci când asigurarea acestei condiții ar conduce la amânarea nejustificată a procedurii, mai ales dacă inculpatul are o culpă în absența sa.

Instanța de apel reține că, în cazul Kattan vs. România (21.01.2014), Curtea Europeană a adoptat o decizie de inadmisibilitate, cu respingerea ca vădit nefondată a plângerii privind violarea art. 6 CEDO, întrucât instanța și-a îndeplinit obligația pozitivă de a face demersuri pentru a asigura prezența inculpatului în instanță.

Prin urmare, Curtea a considerat că reclamantul a contribuit în mare măsură la crearea unei situații, în care în mod rezonabil a putut prevedea consecințele comportamentului său – examinarea cauzei în lipsa sa. În ipoteza în care o persoană a avut cunoștință despre desfășurarea judecății și cu toate acestea nu s-a prezentat în fața instanțelor, este vorba despre o conduită procesuală culpabilă persoanei.

În asemenea circumstanțe, Colegiul penal consideră în mod corespunzător examinarea cauzei în procedura apelului în lipsa inculpaților fără a fi lezat dreptul lor la un proces echitabil inclusiv dreptul la apărare, ca urmare a faptului că pe caz s-au întreprins măsuri rezonabile în vederea depistării acestuia, însă aceștea în prezenta speță a avut un comportament deviant asupra normelor juridice de conduită procesuală, manifestat prin renunțarea vădită la exercitarea dreptului de a apărea în fața instanței, eschivându-ne astfel intenționat de la judecarea cauzei în fond și în ordine de apel, astfel încât ținând cont de aceste împrejurării Colegiul penal a dispus examinarea cauzei în lipsa lor.

*În fața instanței de apel părțile vătămate  Simac Sergiu, Simac Alina și Coliban Zorina* nu s-a prezentat, examinarea acestei cauze a avut loc în lipsa lor dat fiind că acestea au fost reprezentate de către avocatul Iana Lichii, astfel ținând cont de opinia participanților la proces Colegiul penal a considerat necesar de a recurge la examinarea prezentei cauze în formula prezentă.

**Aprecierea instanței de apel:**

***Verificând argumentele apelului în raport cu materialele cauzei şi prevederile legii, ținând cont de opiniile participanților la proces, Colegiul penal ajunge la concluzia de a respinge apelul declarat de avocatul Mariana Ciubara în interesele inculpatului Dimitriu Ion cu admiterea apelului depus de avocatul Iana Lichii în interesele părților vătămate Simac Sergiu, Simac Alina și Coliban Zorina împotriva sentinței Judecătoriei *****, sediul Central din 22 august 2025 cu casarea parțială acesteia în latura acțiunii civile și cheltuielilor de asistență***

***juridică, pronunță în această parte o nouă hotărâre, din următoarele considerente:***

Colegiul își întemeiază soluţia adoptată în temeiul art. 415 alin. (1) pct. 1) lit. c) Cod de procedură penală conform căruia, (1) instanţa de apel, judecând cauza în ordine de apel, adoptă una din următoarele decizii: *respinge apelul, menținând hotărârea atacată, dacă apelul este nefondat.*

La fel, Colegiul își întemeiază soluţia adoptată în temeiul art. 415 alin. (1) pct. 2) Cod de procedură penală conform căruia, (1) instanţa de apel, judecînd cauza în ordine de apel, adoptă una din următoarele decizii: *admite apelul, casînd sentinţa parţial sau total, inclusiv din oficiu, în baza art. 409 alin. (2), şi pronunţă o nouă hotărîre, potrivit modului stabilit, pentru prima instanţă.*

Colegiul Penal reţine şi dispoziţiile art. 414 alin. (1) Cod de procedură penală, potrivit cărora *instanţa de apel, judecând apelul, verifică legalitatea şi temeinicia hotărârii contestate în baza probelor examinate de prima instanţă, conform materialelor cauzei penale şi oricăror noi probe prezentate instanţei de apel.*

Astfel, pentru a se pronunța în sensul celor constatate, Colegiul reține, că apelul constituie o continuare a judecării fondului cauzei, prevede posibilitatea unei noi aprecieri a probelor administrate în faţa primei instanţe.

În cadrul judecării cauzei în ordine de apel, este posibilă cercetarea suplimentară a probelor administrate de prima instanţă (care pot fi, de asemenea, apreciate în mod diferit), precum şi administrarea oricăror probe noi, instanţa de apel urmând să adopte una din soluţiile pe care le poate pronunţa prima instanță, apreciind temeinicia sau netemeinicia învinuirii sau dispunând, după caz, condamnarea, achitarea inculpatului sau încetarea procesului penal.

Totodată, *chestiunile de fapt* asupra cărora s-a pronunţat ori trebuia să se pronunţe prima instanţă şi care, prin apel, se transmit instanţei de apel sunt următoarele: dacă fapta reţinută ori numai imputată a fost săvârșită ori nu; dacă fapta a fost comisă de inculpat şi, dacă da, în ce împrejurări a fost comisă; în ce constă participaţia, contribuţia materială a fiecărui participant; dacă există circumstanţe atenuante şi agravante; dacă probele corect au fost apreciate; dacă toate în ansamblu au fost apreciate de prima instanţă prin prisma cumulului de probe anexate la dosar, în conformitate cu art.101 Cod de procedură penală.

În ce privește *chestiunile de drept* pe care le poate soluţiona instanţa de apel, acestea sunt: dacă fapta întruneşte elementele infracţiunii; dacă infracţiunea a fost corect calificată; dacă pedeapsa a fost individualizată şi aplicată just; dacă normele de drept procesual, penal, ori civil au fost corect aplicate. În cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile menţionate, hotărârea instanţei de fond urmează a fi desfiinţată, cu rejudecarea cauzei.

Astfel, concluzia Colegiului Penal rezultă din corectitudinea aplicării de către instanţă pe parcursul judecării cauzei a normelor legislaţiei procesual-penale ce se

referă la examinarea obiectivă, multilaterală şi completă a cauzei penale cu respectarea principiului nemijlocirii, oralităţii şi contradictorialității procesului penal (art. 314 Cod procedură penală); în limita învinuirii formulate în rechizitoriu (art. 325 alin. (1) Cod de Procedură penală); cu verificarea tuturor împrejurărilor de fapt şi constatarea certă a aspectelor de drept importante pentru justa soluționare a cauzei, printr-o cercetare amplă a probelor administrate de către organul de urmărire penală, cărora li s-a dat o apreciere obiectivă din punct de vedere al pertinenţii, utilităţii, veridicităţii, concludenţei şi coroborării reciproce (art. art. 100-101 Cod de Procedură penală), cu expunerea lor nemijlocită în conținutul procesul-verbal al ședinței de judecată, servind obiect de examinare în cadrul cercetărilor judecătorești și statuarea la baza sentinței adoptate, motivare pe care instanţa de apel o acceptă şi pentru a evita repetări inutile o însușește, fapt ce vine în corespundere cu jurisprudenţa CEDO, care în pct. 37 a hotărârii în cauza Albert vs. România din 16.02.2010, statuează că art. 6 §1 din CEDO, deşi obligă instanţele să îşi motiveze deciziile, acest fapt nu poate fi înţeles ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument (Van de Hurk vs Olanda, 19 aprilie 1994, pct. 61), cu toate acestea noţiunea de proces echitabil necesită ca o instanţă internă, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanţă inferioară, fie prin alt mod, să fi examinat chestiunile esenţiale supuse atenţiei sale.

Subsecvent, Colegiul penal ține a trece în revistă că sentința instanței de fond a fost contestată doar în interesele inculpatului Dimitriu Ion.

Pe acest fundal, Colegiul penal conchide că odată ce sentința instanței de fond nu a fost atacată în partea încadrării juridice a acțiunilor inculpatului Năduh Ion și nici în latura pedepsei penale, instanța de apel nu va purcede la judecarea fondului cauzei, dar se v-a expune nemijlocit cerințelor formulate de către avocatul Mariana Ciubara în cadrul cererii de apel depusă în interesele inculpatului Dimitriu Ion, concluzie ce strict este dedusă și prin prisma prevederilor art. 409 alin. (1) Cod de procedură penală, potrivit căreia *instanţa de apel judecă apelul numai cu privire la persoana care l-a declarat şi la persoana la care se referă declaraţia de apel şi numai în raport cu calitatea pe care apelantul o are în proces.*

În această pondere, Colegiul penal ținând cont de circumstanțele prezente, situația necontestării soluției judiciare de către inculpatul Năduh Ion se deduce esența clară asupra legalității raționamentelor primei instanțe în latura încadrării juridice și pedepsei penale aplicate, motiv pentru care în acest set de proceduri soluția instanței de fond nu va fi supusă analizei, urmând a fi menținută fără modificări.

Pe de altă parte, Colegiul penal va supune analizei cerințelor trasate în cadrul cererii de apel depusă în interesele inculpatului Dimitriu Ion, or avocatul Mariana Ciubara a obiectat soluția instanței de fond doar în latura individualizării pedepsei penale, considerând necesar de a-i fi aplicată ultimului o pedeapsă sub formă de

închisoare însă cu aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal și stabilirea în acest sens a unei perioade de probațiune, în rest dispozițiile primei instanțe de a fi menținute fără modificări.

În atare împrejurări, Colegiul penal conchide că odată ce avocatul Mariana Ciubara în interesele inculpatului Dimitriu Ion nu și-a exprimat obiecțiile asupra soluției de condamnare, verdictul instanței de fond, în opinia instanței de apel privind constatarea prin prisma probelor administrate în acțiunile lui Dimitriu Ion a infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (2) lit. b) Cod Penal este corectă, fiind bazată pe împrejurările de fapt și aspectele de drept, cărora li s-a dat o apreciere obiectivă pe parcursul soluționării cazului.

Drept urmare, constatând temeinicia concluziei judiciare referitor la fapta reținută în acțiunile lui Dimitriu Ion cu încadrarea lor juridică corectă în aspectul legii penale, precum și ținând cont de limita cerințelor formulate în ordine de apel care a pledat *doar asupra atenuării pedepsei penale în privința* ***modului de executare*** *a pedepsei sub formă de închisoare*, Colegiul reține inoportunitatea expunerii asupra bazei probatorii, ce n-a fost pusă la îndoială și nu s-a solicitat pentru cercetare suplimentară de către părți în instanța de apel.

Prin urmare, Colegiul penal consideră că, prima instanță în sentință corect și justificat și-a motivat soluția sub aspectul recunoașterii vinovăției inculpatului Dimitriu Ion în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (2) lit. b) Cod Penal, luând în considerație probele administrate legal de către organul de urmărire penală și cercetate în ședința de judecată în prezenta cauză penală, cu respectarea prevederilor art. 100 alin. (4) Cod de procedură penală, le-a dat o apreciere justă potrivit art. 101 Cod de procedură penală din punct de vedere al pertinenței, utilității, concludentei, veridicității și coroborării reciproce, stabilind cu certitudine toate aspectele de fapt și de drept și ajungând la concluzia corectă cu privire la vinovăția inculpatului Dimitriu Ion în comiterea faptei și prezența în acțiunile inculpatului a elementelor infracțiunii incriminate.

Astfel, deliberând asupra categoriei și termenului pedepsei penale în raport cu argumentele invocate în cererea de apel, Colegiul apreciază drept întemeiată soluția instanței de fond, acordând deplină eficiență dispozițiilor art. art. 61 și 75 Cod penal, ce-i determină scopul și criteriile generale de individualizare, instanța conformându-se întru tot recomandărilor Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 8 din 11.11.2013 Cu privire la unele chestiuni ce vizează individualizarea pedepsei penale, inclusiv celor expuse în Hotărârea Plenului CSJ nr. 16 din 31.05.2004 Cu privire la aplicarea în practica judiciară a principiului individualizării pedepsei penale.

Potrivit art. 61 Cod penal, pedeapsa penală este o măsură de constrângere statală şi un mijloc de corectare şi reeducare a condamnatului ce se aplică de instanţele de judecată, în numele Legii, persoanelor care au săvârşit infracţiuni,

cauzând anumite lipsuri şi restricţii drepturilor lor. Pedeapsa are drept scop restabilirea echităţii sociale, corectarea şi resocializarea condamnatului, precum şi prevenirea săvârşirii de noi infracţiuni atât din partea condamnaţilor, cât şi a altor persoane. Executarea pedepsei nu trebuie să cauzeze suferinţe fizice şi nici să înjosească demnitatea persoanei condamnate.

Conform art. 75 Cod penal, persoanei recunoscute vinovate de săvârşirea unei infracţiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea specială a prezentului cod şi în strictă conformitate cu dispoziţiile Părţii generale a prezentului cod. La stabilirea categoriei şi termenului pedepsei, instanţa de judecată ţine cont de gravitatea infracţiunii săvârşite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanţele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea, de influenţa pedepsei aplicate asupra corectării şi reeducării vinovatului, precum şi de condiţiile de viaţă ale familiei acestuia.

Colegiul penal notează că, prin criteriile de individualizare a pedepsei se înțeleg cerințele de care instanța de judecată este obligată să se conducă în procesul stabilirii pedepsei și la aplicarea ei persoanei vinovate de săvârșirea infracțiunii.

Individualizarea pedepsei constă în obligațiunea instanței de a stabili măsura pedepsei concrete infractorului, necesară și suficientă pentru realizarea scopurilor legii penale și a pedepsei penale.

Pedeapsa este echitabilă când ea impune infractorului lipsuri și restricții ale drepturilor lui, proporționale cu gravitatea infracțiunii săvârșite și este suficientă pentru restabilirea echității sociale, adică a drepturilor și intereselor victimei, statului și întregii societăți, perturbate prin infracțiune.

La fel, pedeapsa penală este echitabilă și atunci când este capabilă de a contribui la realizarea altor scopuri ale pedepsei penale, cum ar fi corectarea condamnatului și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât de către condamnat, precum și de alte persoane, or practica judiciară demonstrează că o pedeapsă prea aspră generează apariția unor sentimente de nedreptate, jignire, înrăire și de neîncredere în lege, fapt ce poate duce la consecințe contrare scopului urmărit.

Sub imperiul normelor enunțate, se reține că corectarea și reeducarea condamnaților constă în extirparea mobilurilor negative din conștiința lor, mobiluri care au determinat săvârșirea infracțiunii.

Pedeapsa inechitabilă poate fi doar un mijloc de reprimare, cauzând noi suferințe, corespunzător, neatingând scopul de corectare și reeducare, ci de generare a mobilurilor negative.

Atingerea scopurilor pedepsei de corectare și reeducare a infractorului, de prevenire a săvârșirii noilor infracțiuni atât din partea condamnatului, cât și din partea altor persoane, se realizează strict prin individualizarea ei.

Astfel, la aplicarea pedepsei se ia în considerație, în mod prioritar, personalitatea infractorului, caracteristica deplină a personalității acestuia făcută în

baza tuturor însușirilor fizice și psihice ale acestuia, particularități care s-au manifestat nu numai prin fapta comisă, dar și în timpul vieții și activității infractorului în alte condiții.

La fel, instanța de apel reține că, un rol primordial în aprecierea stabilirii și aplicării pedepsei îl are pericolul social al faptei, sens în care valorile ocrotite de legea penală prin incriminarea faptelor trebuie evidențiate atât pentru restabilirea ordinii de drept, cât și pentru educarea inculpatului.

Astfel, la stabilirea categoriei şi mărimii pedepsei Colegiul penal ia în consideraţie că, inculpatul Dimitriu Ion a fost găsit vinovat de săvîrşirea infracţiunii prevăzute de art. 287 alin. (2) lit.b) Cod penal, pentru care legea penală prevede pedeapsa cu ***amendă în mărime de la 750 la 1350 unităţi convenţionale sau cu închisoare de pînă la 5 ani***.

Potrivit alin. (3) art. 16 Cod penal, infracțiunea comisă de inculpatul Dimitriu Ion este calificată ca fiind mai puțin gravă.

În situația dictată, numindu-i inculpatului pedeapsa închisorii pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, instanța de fond a ținut cont de personalitatea inculpatului care anterior a fost condamnat prin sentința Judecătoriei *****, sediul Central din 07 septembrie 2023 în baza art. 349 alin. (2) lit. a) și art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa sub formă de închisoare definitivă în ordinea art. 84 alin. (1) Cod penal de 5 ani, cu aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, fiindu-i astfel stabilit termen de probațiune pe 3 ani.

Aferent, la menținerea pedepsei sub formă de închisoare numită de prima instanță pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal deși nu s-a luat în considerație circumstanța agravantă reținută în actul de sesizare a instanței (*art. 296 alin. (2) Cod de procedură penală*) totuși Colegiul penal va trece în revistă prezența acesteia și anume ***săvîrşirea infracţiunii de către o persoană care anterior a fost condamnată pentru infracţiune similară sau pentru alte fapte care au relevanţă pentru cauză*** precum și ***săvîrşirea infracţiunii de către o persoană în stare de ebrietate*** (art. 77 alin. (1) lit. a) și j) Cod penal).

Pe de altă parte, Colegiul penal constată că în cadrul rechizitoriului s-a reținut circumstanța atenuantă de recunoaștere a vinovăției (*art. 76 Cod penal*) însă este de evidențiat că examinarea speței în primul și cel de alt doilea set de proceduri s-a examinat în lipsa sa, neformulându-și astfel consimțimântul asupra unei potențiale procedurii simplificate, fapt pentru ce circumstanța reținută de procuror în cadrul actului de sesizare nu poate fi apreciată ca o tendință clară și fără echivoc asupra certificării ei.

Subsecvent, concluzia menținerii pedepsei sub formă de închisoare este bazată și pe prevederile art. 78 alin. (3) Cod penal, potrivit cărora, ***în cazul în care există circumstanţe agravante se poate aplica pedeapsa maximă prevăzută la***

***articolul corespunzător din Partea specială a prezentului cod.*** alin. (4) ***în caz de concurs al circumstanţelor agravante şi celor atenuante, coborîrea pedepsei pînă la minimul sau ridicarea ei pînă la maximul prevăzut la articolul corespunzător din Partea specială a prezentului cod nu este obligatorie.***

La caz, Colegiul penal ține a menționa faptul că actul de sesizare a instanței de judecată cât și instanța de fond, respectiv instanța de apel nu a constatat o careva circumstanță atenuantă în ordinea art.76 alin. (2) Cod penal ce ar genera atenuarea pedepsei, or faptul că inculpatul a întemeiat o familie și are doi copii la întreținere nu sunt circumstanțe esențiale sau ieșite din comun care ar certifica o nouă conotație asupra modului de executare a pedepsei penale sub formă de închisoare, acestea sunt de altfel circumstanțe obișnuite care caracterizează o persoană.

În această optică, instanța de apel reține că odată ce a constatat în sarcina inculpatului prezența circumstanțelor agravante prevăzute la art. 77 alin. (1) lit. a) și j) Cod penal, existența acesteia prin prisma art. 78 alin. (3) Cod penal permite Colegiului penal de a menține soluția condamnării cu ***executare reală*** a pedepsei penale sub formă de închisoare, nefiind astfel posibil de a aplica în speță mecanismul condamnării cu suspendarea condiționată a executării pedepsei penale.

De rând cu aceasta, Colegiul penal ține a trece în revistă prevederile art. 90 alin. (10) Cod penal, potrivit căreia, *în cazul în care cel condamnat cu suspendarea condiţionată a executării pedepsei săvîrşeşte în perioada de probaţiune sau, după caz, termenul de probă o nouă infracţiune intenţionată,* ***instanţa de judecată îi stabileşte o pedeapsă în condiţiile art. 85****, dacă,* după caz, nu sînt aplicabile prevederile alin. (11) din prezentul articol.

Art. 85 alin. (1) Cod penal, reglementează situația în care *dacă, după pronunţarea sentinţei, dar înainte de executarea completă a pedepsei, condamnatul a săvârşit o nouă infracţiune, instanţa de judecată adaugă, în întregime sau parţial, la pedeapsa aplicată prin noua sentinţă partea neexecutată a pedepsei stabilite de sentinţa anterioară. În acest caz, pedeapsa definitivă nu poate depăşi termenul de 30 de ani de închisoare, iar în privinţa persoanelor care au atins vârsta de 18 ani, dar nu au atins vârsta de 21 de ani – termenul de 20 de ani şi în privinţa minorilor – termenul de 15 ani.*

Aferent, Colegiul penal reține corectitudinea poziției primei instanței referitor la aplicarea în speță a prevederilor art. 90 alin. (1) și art. 85 Cod penal în condițiile în care fapta imputată inculpatului Dimitriu Ion a fost comisă în cadrul termenului de probațiune stabilit prin sentința Judecătoriei *****, sediul Central din 07 septembrie 2023.

Pe fonul dat, instanța de apel ține a menționa că ultimul, cunoscând că în privința sa a fost emisă o condamnare cu suspendarea condiționată a executării pedepsei sub formă de închisoare totuși aceasta nu l-a responsabilizat.

Or, inculpatul Dimitriu Ion cunoscând cu certitudine linia s-a substanțială pe tărâmul delictelor penale, în mod intenționat și-a continuat activitate sa infracțională, astfel Colegiul conchide că ***stabilirea repetată*** în privința lui Dimitriu Ion a unei pedepse prin aplicarea art. 90 Cod penal va fi contrară scopului pedepsei penale inclusiv insuficientă în vederea îndreptării şi corectării subiectului activ al infracțiunii.

Prin urmare, reieșind din concursul celor menționate supra, Colegiul penal la menținerea cuantumului intact a pedepsei penale pentru concursul de sentințe sub formă de 6 ani închisoare stabilită de prima instanță inculpatului Dimitriu Ion, va lua în considerație excluderea pe viitor a recidivării dat fiind că acesta este tocmai subiectul predispus de a continua la lezarea valorilor sociale ocrotite de lega penală a RM.

Respectiv, ținând cont de circumstanțele cauzei, caracterul penal a faptei comise, care potrivit art. 16 alin. (3) Cod penal, face parte din categoria celor mai puțin grave, Colegiul reține, că pedeapsa penală stabilită în cuantumul nominalizat de prima instanță este echitabilă, iar în *ultima ratio* îndeplinește rolul de garanție pentru societate în sensul protejării cetățenilor față de comportamentele infracționale.

În concluzie, Colegiul penal statuează că, poziția apărării referitor la aplicarea în speță a unei pedepse prin prisma art. 90 Cod penal este neîntemeiată și nu va constitui o sancțiune suficientă pentru ca ultimul să conștientizeze faptul că, legea penală trebuie respectată în vederea restabilirii echității sociale între valorile sociale afectate de acțiunile inculpatului și restricțiile impuse prin lege.

Or, practica judiciară demonstrează că o pedeapsă prea blândă generează dispreţ faţă de ea şi nu este suficientă nici pentru corectarea infractorului şi nici pentru prevenirea săvârşirii de noi infracţiuni, de aceia, în opinia Colegiului penal pedeapsa stabilită inculpatului Dimitriu Ion pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (2) lit. b) Cod Penal și cea numită pentru concurs de sentințe în ordinea art. 85 alin. (1) Cod penal este adecvată celor săvârșite şi efectivă pentru reeducarea şi corijarea sa, inclusiv va contribui *a posteriori* la prevenirea săvârșirii de către el a unor crime similare.

***De rând cu aceasta***, fiind soluționată chestiunea cheltuielilor de judecată și a corpurilor delicte, Colegiul penal ține a menționa că soluția primei instanțe nu a fost contestată în această parte, la fel nici instanța de apel nu a depistat careva disensiuni ce ar genera careva intervenții în acest sens.

**Poziția instanței de apel cu privire la acțiunea civilă:**

Pe acest segment, Colegiul penal ține a menționa că sentința instanței de fond a fost atacată cu apel de avocatul Iana Lichii în interesele părtiilor vătămate Simac Sergiu, Simac Alina și Coliban Zorina care a solicitat admiterea apelului, casarea soluției adoptate prin sentința Judecătoriei *****, sediul Central din 22 august

2025, rejudecarea cauzei și adoptarea unei noi hotărâri potrivit modului primei instanței în ***latura acțiunii civile și cheltuielilor de asistență juridică***, în rest dispozițiile sentinței primei instanțe să fie menținute fără modificări.

În susținerea poziției, avocatul Iana Lichii a declarat că odată ce inculpații Dimitriu Ion şi Năduh Ion se fac vinovaţi de comiterea faptei penale incriminate sunt deja responsabili de producerea pagubelor morale cauzate părţilor vătămate - Simac Sergiu, Simac Alina şi Coliban Zorina prin fapta interzisă de legea penală, adică prin infracţiune, considerând oportun încasarea în favoarea părților vătămate de la fiecare inculpat Dimitriu Ion şi Năduh Ion a prejudiciului moral în sumă de 20.000 şi în mod solidar a sumei de 6000 lei cu titlu de cheltuieli de asistenţă juridică.

Prin sentința Judecătoriei *****, sediul Central din 22 august 2025 s-a admis în principiu acțiunile civile înaintate de avocatul Lichii Iana în interesele părților civile Simac Serghei, Simac Alina și Coliban Zorina, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor să se expună instanța de drept comun specializată în materie civilă.

Pentru a ajunge la concluzia dată, prima instanță a reținut că sumele solicitate în calitate de prejudiciu moral de avocatul Iana Lichii în interesele părților vătămate Simac Alina, Simac Sergiu și Coliban Zorina, este unul neprobat și neproporțional cu faptele comise de inculpații Dimitriu Ion și Năduh Ion, or la materiale cauzei de către părțile vătămate nu au fost prezentate careva probe, concluzii psihologice, care ar justifica suma solicitată.

La caz, Colegiul penal analizând cerințele formulate în cadrul acțiunilor civile în coraport cu raționamentele punctate de către prima instanță constată că aceste sunt eronate în condițiile în care atestarea unui prejudiciu moral ca fiind neprobat și neproporțional cu fapta imputată inculpaților nu corespunde setului de garanții ce sunt acordate victimelor unei infracțiunii prin prisma art. 6 CEDO, or instanța de fond urma să depună diligența necesară pentru a constata întinderea acestuia.

În situația dictată, instanța de apel găsește necesar de a casa soluția instanței de fond în partea admiterii în principiu a pretențiilor morale formulate în cadrul acțiunilor civile în beneficiul părților vătămate Simac Alina, Simac Sergiu și Coliban Zorina.

În acest sens, Colegiul penal remarcă că despăgubirile pentru daune morale se disting de cele pentru daune materiale prin faptul că acestea nu se probează, ci se stabilesc de instanța de judecată prin evaluare și nu prin bonuri sau date fiscale, totodată acesta nu poate fi determinat după criterii precise ci trebuie a fi evaluat după natura încălcării suferite.

Astfel, art. 41 din Convenita Europeană a Drepturilor Omului definește noțiunea de „reparație echitabilă” şi se aplică atât pentru prejudiciile materiale, cât şi pentru cele morale.

Prin urmare, dacă Curtea declară că a avut loc o încălcare a Convenției sau a Protocoalelor sale şi dacă dreptul intern al Înaltei Părţi Contractuale nu permite decât o înlăturare incompletă a consecințelor acestei încălcări, Curtea acordă părţii lezate, dacă este cazul, o reparaţie echitabilă.

Conform art. 2036 alin. (1) Cod civil, în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum şi în alte cazuri prevăzute de lege, ***instanța de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparația prejudiciului prin plata de despăgubiri***.

Potrivit art. 2037 alin. (1) Cod civil, ***mărimea despăgubirii pentru prejudiciu moral se determină de către instanța de judecată*** *în funcție de caracterul şi gravitatea prejudiciului moral cauzat persoanei vătămate, de gradul de vinovăție a autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, şi de măsura în care această despăgubire poate aduce satisfacție echitabilă persoanei vătămate*. ***Caracterul şi gravitatea suferințelor psihice sau fizice le apreciază instanța judecătorească***, *luând în considerație circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul (locul, timpul, vârsta etc.), precum şi statutul social al persoanei vătămate. Prejudiciul moral se repară indiferent de existența şi întinderea prejudiciului patrimonial*.

Prin urmare, Colegiul penal notează că odată cu stabilirea vinovăției lui Dimitriu Ion și Năduh Ion în comiterea infracțiunii în raport cu victimele Simac Sergiu, Simac Alina şi Coliban Zorina, aceştea în mod inevitabil au suferit un prejudiciu de ordin moral, manifestat prin stare de frică, stres, neliniște sufletească, ceea ce acordă dreptul acestora de a pretinde recuperarea prejudiciului moral. ***În asemenea situație, întrebarea nu este cu privire la existența prejudiciului moral, ci a întinderii acestuia***.

La acest capitol, instanța de apel subliniază că instanțele judecătorești, la determinarea mărimii compensației pentru prejudiciul moral, trebuie neapărat să ia în considerație atât aprecierea subiectivă privind gravitatea cauzării suferințelor psihice sau fizice părții vătămate, cât şi datele obiective care certifică acest fapt, îndeosebi: - importanța vitală a drepturilor personale nepatrimoniale şi a bunurilor (viața, ***sănătatea***, libertatea, inviolabilitatea locuinței, secretul personal şi familial, onoarea, demnitatea şi reputația profesională etc.); - nivelul (gradul) suportării de către persoana vătămată a suferințelor psihice sau fizice (lipsirea de libertate, ***pricinuirea vătămării corporale***, decesul persoanelor apropiate (rudelor, pierderea sau limitarea capacității de muncă etc.); - felul vinovăției (***intenția***, imprudența) persoanei care a cauzat prejudiciul, în cazul în care pentru repararea prejudiciului moral este necesară prezența ei.

Astfel, caracterul şi gravitatea suferințelor psihice sau fizice le apreciază instanța de judecată, luând în considerare circumstanțele în care a fost cauzat

prejudiciul, restrângerea posibilităților de viață familială și socială, precum și statutul social al persoanei vătămate.

La determinarea despăgubirii, instanța de judecată va tinde să acorde o despăgubire care, pe de o parte, are o mărime comparabilă cu cea acordată în mod obișnuit în împrejurări similare și, pe de altă parte, ia în cont particularitățile cazului.

Totodată, pe lângă gravitatea prejudiciului moral ce trebuie luată în seamă pentru stabilirea despăgubirii, trebuie să se analizeze și un al doilea criteriu, cel al echității. Or, dacă gravitatea prejudiciului moral este mare, și despăgubirea ce trebuie acordată trebuie să fie una substanțială. ***Despăgubirea trebuie să fie una justă, rațională, echitabilă, adică în așa fel stabilită încât să asigure efectiv o compensație suficientă, dar nu exagerată, a prejudiciului moral suferit.***

În acest sens Colegiul penal remarcă că Curtea Europeană a Drepturilor Omului a făcut o serie de aprecieri notabile în ceea ce privește proba prejudiciului moral, constatând în repetate rânduri că proba faptei ilicite este suficientă, urmând ca prejudiciul şi raportul de cauzalitate să fie prezumate, instanțele urmând să deducă producerea prejudiciului moral din simpla existență a faptei ilicite de natură să producă un asemenea prejudiciu şi a împrejurărilor în care a fost săvârșită, soluția fiind determinată de caracterul subiectiv, intern al prejudiciului moral, proba sa directă fiind practic imposibilă (cauza A. împotriva Norvegiei, nr. 28070/06, 9 aprilie 2009).

Mai mult, în cauzele Danev împotriva Bulgariei şi Iovtchev împotriva Bulgariei Curtea Europeană a Drepturilor Omului a reținut în esență încălcarea Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului şi a Libertăților Fundamentale, după ce a considerat că abordarea formalistă a instanțelor naționale, care atribuiseră reclamantului obligația de a dovedi existența unui prejudiciu moral cauzat de fapta ilegală prin dovezi susceptibile să confirme manifestări externe ale suferințelor lui fizice sau psihologice, avuseseră ca rezultat privarea reclamantului de despăgubirea pe care ar fi trebuit să o obțină.

În acest sens, Colegiul penal remarcă că ***fiecare persoană care pretinde că a suferit, este în drept să-şi estimeze prejudiciul moral suferit, dar numai instanța de judecată este împuternicită prin lege să determine mărimea prejudiciului moral prin echivalent bănesc, conducându-se de noțiunea reparării rezonabile, de personalitatea părții vătămate, de circumstanțele cazului concret, de importanța relațiilor sociale lezate prin infracțiune.***

În această pondere, Colegiul penal la stabilirea *reparaţiei echitabilă* părților vătămate va ține cont de caracterul și gravitatea prejudiciului moral provocat, de gradul de vinovăție al autorilor prejudiciului, de măsura în care această despăgubire poate aduce o satisfacție echitabilă celor din urmă conform cărora lui Simac Serghei, Simac Alina și Coliban Zorina în urma infracțiunii comise asupra

lor li s-au cauzat ***<u>vătămări corporale neînsemnate a integrității corporale sau a sănătății.</u>***

Respectiv, evaluând la caz prejudiciul moral în cuantum de 20 000 (douăzeci mii) lei, solicitat de către părțile vătămate de a fi încasat din contul fiecărui inculpat per fiecare parte vătămată, Colegiul penal conchide că suma solicitată în cuantumul ei este una exagerată și nejustificată, depășind pragul efectului proporțional-compensatoriu, or la stabilirea cuantumului despăgubirilor se impune necesitatea ca partea vătămată să primească o satisfacție echitabilă pentru prejudiciu moral suferit, să aibă efect compensatoriu și nu trebuie să constituie venituri nejustificate.

Totodată, în opinia instanței de apel, suma de bani acordată cu titlu de daune morale nu trebuie să devină o sursă de îmbogățire pentru părțile vătămate, însă nici nu poate avea un caracter pur simbolic, ci trebuie să reprezinte atât cât este necesar pentru a compensa în măsura posibilă suferințele pe care le-a suportat odată pricinuirea suferințelor fizice și psihice.

Astfel, ținând cont de cele expuse, raportând circumstanțele de drept la cele de fapt stabilite, Colegiul penal va admite *în parte* acțiunea civilă înaintată de către părțile vătămate Simac Alina, Simac Sergiu și Coliban Zorina – adică în latura *prejudiciului moral* și va dispune încasarea din contul inculpaților în beneficiul părților vătămate a prejudiciului moral în următoarea formulă:

-Dimitriu Ion în beneficiul părții vătămate Simac Sergiu suma în cuantum de 5 (cinci mii) lei.

-Dimitriu Ion în beneficiul părții vătămate Simac Alina suma în cuantum de 5 (cinci mii) lei.

În ceia ce privește recuperarea prejudiciului moral în favoarea părții vătămate Coliban Zorina din contul inculpatului Dimitriu Ion Colegiul penal ține a sublinia că acesta nu și-a găsit pretextul în condițiile în care reieșind din învinuirea formulată cel din urmă nu a aplicat careva lovituri lui Coliban Zorina, aceasta având de suferit datorită acțiunilor ilegale comise de fapt doar de inculpatul Năduh Ion.

- Năduh Ion în beneficiul părții vătămate Simac Sergiu suma în cuantum de 5 (cinci mii) lei.

- Năduh Ion în beneficiul părții vătămate Simac Alina suma în cuantum de 5 (cinci mii) lei.

- Năduh Ion în beneficiul părții vătămate Coliban Zorina suma în cuantum de 5 (cinci mii) lei.

Prin urmare, instanța de apel constată că sumele oferite cu titlu de prejudiciu moral constituie o satisfacţie morală echitabilă, care corespunde caracterului şi gravităţii suferinţelor psihice, fiind o sumă reală şi rezonabilă, proporţională tulburărilor fizice și psihice cauzate.

În rest, în partea excedentară a pretenției privind încasarea prejudiciului moral, acțiunile civile înaintată de părțile vătămate, se resping, ca fiind neîntemeiate.

***La fel***, Colegiul penal consideră justificată poziția avocatului Iana Lichii în ceia ce privește încasarea solidară de la inculpații Dimitriu Ion și Năduh Ion a sumei ce privește cheltuielile de asistență juridică în cuantum de 6000 (șase mii) lei.

Aceasta deoarece, din materialele dosarului se atestă cert că, părțile vătămate Simac Alina, Simac Sergiu și Coliban Zorina în instanța de fond au fost asistate de avocatul Iana Lichii (f.d. 23, 31, 39 vol. II).

La fel, instanța de apel evidențiază că la materialele cauzei penale a fost anexat bonul de plată cu Seria YL nr. 516722 ce confirmă suportarea de către partea vătămată Coliban Zorina a cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 6000 (șase mii) lei, (f.d. 40, vol. II).

Prin urmare, analizând cerința apărării cu privire la recuperarea cheltuielilor de asistență juridică, instanța de apel la determinarea cuantumului cheltuielilor de asistență juridică ține cont de practica Curții Europene a Drepturilor Omului, potrivit căreia partea care a câștigat procesul nu va putea obține rambursarea unor cheltuieli decât în măsura în care se constată realitatea, necesitatea și caracterul lor rezonabil (cauzele Costin împotriva României, Străin împotriva României, Stere și alții împotriva României, Raicu împotriva României).

Prin prisma art. 96 alin. (1) și ($1^1$) Cod de procedură civilă, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părții care a avut cîștig de cauză cheltuielile ei de asistență juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare și rezonabile. Cheltuielile menționate la alin. (1) se compensează părții care a avut câștig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat.

Prevederi similare se regăsesc și la art. 63 alin. (4) din Legea cu privire la avocatură nr. 1260 din 19 iulie 2002, potrivit căruia cheltuielile suportate de client în legătură cu acordarea de către avocat a asistenței juridice la apărarea drepturilor și intereselor lui legitime în cauzele penale, civile și administrative urmează a fi compensate integral și proporțional cerințelor admise (respinse) de partea adversă.

Dreptul la apărare, fiind garantat ca un drept inviolabil, având după conținutul său un caracter complex, presupune posibilitatea fiecărui cetățean de a reacționa independent, prin mijloace legitime, la încălcarea drepturilor şi libertăților sale.

În acest scop persoana se poate baza atât de propriile puteri, cît şi pe asistența unui avocat. Pe toată durata procesului persoana are dreptul să fie asistată de un avocat ales sau numit din oficiu. Acest drept inalienabil presupune şi neamestecul în activitatea persoanelor care exercită apărarea în limitele prevăzute de lege (art.26 din Constituție).

Consacrând dezideratul fundamental privind dreptul la apărare, statul a prevăzut că dreptul de a beneficia de asistența juridică a oricărui avocat în bază de acord al părților reprezintă acele condiții juridice stipulate de lege, prin care pot fi apărate drepturile, libertățile şi interesele legitime ale persoanelor fizice şi juridice în Republica Moldova, precum şi cele indiscutabil necesare pentru buna desfășurare a activității profesionale a avocaților.

La fel s-a constatat că, pentru dovada cheltuielilor suportate, prin prisma practicii CEDO, se evidențiază necesitatea prezentării de către partea care pretinde compensarea cheltuielilor a următoarelor documente: dovada achitării onorariilor avocaților; copia de pe facturile de strictă evidență, emisă pentru clienți-persoane juridice și în alte cazuri stabilite de legislație; lista detaliată a actelor/acțiunilor efectuate de avocat și a timpului aferent acestora (cu tariful și orarul).

De asemenea, pentru determinarea cuantumului compensației acordate instanța de judecată, pentru a face o apreciere corectă, va mai ține cont de: complexitatea cauzei, noutatea și dificultatea întrebărilor juridice ridicate de speță, aportul avocatului la soluționarea cauzei, timpul și munca depusă de avocat, faptul în ce măsură munca avocatului în cauza respectivă îi limitează capacitatea de a lucra în alte dosare, justificarea și ponderea mijloacelor de apărare utilizate în cauză și alți factori la discreția instanței.

Conform punctelor 15-17 din Recomandarea privind cuantumul onorariilor avocaților și compensarea de către instanțele de judecată a cheltuielilor de asistență juridică, aprobată prin decizia nr. 2 a Consiliului Uniunii avocaților din Republica Moldova din 30 martie 2012, pornind de la practica CEDO, cheltuielile de asistență juridică trebuie să fie necesare, realmente angajate și rezonabile ca mărime.

Mai mult, prevederile Recomandării citate rețin că, se compensează de către instanțele de judecată cheltuielile de asistență juridică necesare și rezonabile care urmează a fi calculate și apreciate reieșind din volumul lucrului efectuat și importanța documentelor întocmite.

Aici necesită a fi evidențiat că, pentru a determina cuantumul compensației acordate și pentru a face o apreciere corectă se va ține cont de: a) complexitatea cauzei; noutatea şi dificultatea întrebărilor juridice ridicate de speță; b) aportul avocatului la soluționarea cauzei; c) timpul şi munca depusă de avocat; d) aptitudinile speciale necesare pentru a acorda asistența (cunoștințe tehnice speciale, cunoașterea profundă a unor reglementări de profil, cunoașterea limbilor străine, a altor procedee de comunicare cu clienți specifici etc.); e) faptul în ce măsură munca avocatului în cauza respectivă îi limitează capacitatea de a lucra în alte dosare; f) rezultatul obținut; g) restricțiile de timp impuse de client şi de circumstanțele cauzei; h) natura şi durata relației dintre avocat şi client; i) experiența, reputația şi abilitatea avocatului; j) justificarea şi ponderea mijloacelor

de apărare utilizate în cauză; k) suma despăgubirilor pretinse în cauză; l) alți factori, la discreția instanței.

Prin urmare, Colegiul penal atestă că suma în ansamblu de 6 000 (șase mii) lei solicitată este una proporțională, necesară și rezonabilă pentru serviciile avocatului acordate în cadrul examinării prezentei cauze în instanța de fond, ținând cont de complexitatea cauzei, aportul avocatului la soluționarea cauzei, timpul și munca depusă de avocat (întocmirea cererilor de chemare în judecată, participarea la judecarea fondului cauza și în apel), din care considerente această sumă urmează a fi încasată în mod solidar din contul inculpaților Dimitriu Ion și Năduh Ion în beneficiul părții vătămate Coliban Zorina, care a și suportat efectiv cheltuielile de asistență juridică.

Generalizând aspectele invocate, Colegiul penal conchide că apelul declarat de avocatul Mariana Ciubara în interesele inculpatului Dimitriu Ion urmează a fi respins cu admiterea apelului depus de avocatul Iana Lichii în interesele părților vătămate Simac Sergiu, Simac Alina și Coliban Zorina împotriva sentinței Judecătoriei Bălți, sediul Central din 22 august 2025 cu casarea parțială a acesteia în latura acțiunii civile și cheltuielilor de asistență juridică și pronunță în această parte o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, în sensul descris supra, cu menținerea fără modificări a celorlalte dispoziții ale sentinței.

În baza celor expuse și în conformitate cu prevederile art. 415 alin. (1), pct. 2) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

**D E C I D E:**

Apelul avocatului Mariana Ciubara în interesele inculpatului Dimitriu Ion declarat împotriva ***sentinței Judecătoriei Bălți, sediul Central din 22 august 2025*** în cauza lui **Dimitriu Ion** se respinge, ca fiind nefondat.

Apelul avocatului Iana Lichii în interesele părților vătămate Simac Sergiu, Simac Alina și Coliban Zorina declarat împotriva ***sentinței Judecătoriei Bălți, sediul Central din 22 august 2025*** în cauza lui **Dimitriu Ion** și **Năduh Ion** se admite, cu casarea parțială a sentinței menționate în latura acțiunii civile și cheltuielilor de asistență juridică, cu pronunțarea în această parte a unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, după cum urmează:

Acțiunile civile înaintate de avocatul Iana Lichii în interesele părților vătămate Simac Sergiu, Simac Alina și Coliban Zorina privind încasarea prejudiciului moral din contul inculpaților Dimitriu Ion și Năduh Ion - se admit în parte.

Se încasează din contul inculpatului Dimitriu Ion în beneficiul părții vătămate Simac Sergiu suma de bani în mărime de 5 000 (cinci mii) lei, cu titlu de prejudiciu moral.

Se încasează din contul inculpatului Dimitriu Ion în beneficiul părții vătămate Simac Alina suma de bani în mărime de 5 000 (cinci mii) lei, cu titlu de prejudiciu moral.

Se încasează din contul inculpatului Năduh Ion în beneficiul părții vătămate Simac Sergiu suma de bani în mărime de 5 000 (cinci mii) lei, cu titlu de prejudiciu moral.

Se încasează din contul inculpatului Năduh Ion în beneficiul părții vătămate Simac Alina suma de bani în mărime de 5 000 (cinci mii) lei, cu titlu de prejudiciu moral.

Se încasează din contul inculpatului Năduh Ion în beneficiul părții vătămate Coliban Zorina suma de bani în mărime de 5000 (cinci mii) lei, cu titlu de prejudiciu moral.

În rest, în partea excedentară a pretenției privind încasarea prejudiciului moral, acțiunile civile depuse de avocatul Iana Lichii în interesele părților vătămate Simac Sergiu, Simac Alina și Coliban Zorina se resping, ca fiind neîntemeiate.

Se încasează, în mod solidar, din contul inculpaților Dimitriu Ion și Năduh Ion în beneficiul părții vătămate Coliban Zorina cheltuielile de asistență juridică în mărime de 6 000 (șase mii) lei.

În rest dispozițiile sentinței instanței de fond în latura pedepsei, a recuperării cheltuielilor judiciare și soluționării chestiunii corpurilor delicte, se mențin fără modificări.

Decizia este susceptibilă de a fi pusă în executare din momentul adoptării, dar poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiţie în termen de două luni de la data comunicării deciziei integrale.

Dispozitivul deciziei motivate pronunțat în ședință de judecată publică, la data de 10 martie 2026.

**Președinte de ședință,**
**Judecător:** **Judecător:** **Judecător:**